

Vergaderjaar 2023–2024

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 2035

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 mei 2024

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda van de vergaderingen van de Eurogroep en Ecofinraad van 13 en 14 mei a.s. In verband met Hemelvaart ontvangt u deze agenda eerder dan gebruikelijk.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De Minister van Financiën,
S.P.R.A. van Weyenberg

Eurogroep

Eurozone concurrentiekracht: adresseren van de kenniskloof

Document: Op dit moment nog niet openbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Ministers zullen van gedachten wisselen over het concurrentievermogen van de EU en de risico's van handelsfragmentatie voor de EU. In de voorbereidende notitie, opgesteld door de Europese Commissie, wordt de positie van de EU, China, de VS en Japan ten aanzien van kennis- en innovatie vergeleken aan de hand van een aantal indicatoren. Daarbij is specifiek aandacht voor R&D investeringen, menselijk kapitaal, wetenschappelijke publicaties, en innovatie. In de notitie wordt uiteengezet dat er, ten opzichte van de VS, sinds het begin van deze eeuw sprake is van een verschil in de ontwikkeling ten aanzien van productiviteit. Dit is volgens de Commissie deels te wijten aan de relatieve compositie van sectoren. De EU kent een relatief lage bijdrage van sectoren waar de productiviteitsgroei bijzonder sterk is, met name ICT-industrieën en digitale diensten.

In een aantal sleuteltechnologieën houdt het innovatievermogen van de EU gelijke trend met de VS, zoals geavanceerde fabricage, geavanceerde materialen en industriële biotechnologieën. Daarentegen is de innovatiekloof met de VS aanzienlijk op met name digitale technologieën. Daarbij lopen ook met name de private investeringen in R&D achter. Ten aanzien van menselijk kapitaal is een positieve trend waarneembaar, waarbij het absolute aantal onderzoekers stijgt, en het deel van de populatie van 25–34 jaar in het hoger onderwijs sterk stijgt. Wel benoemt de Commissie zorgelijke ontwikkelingen ten aanzien van de dalende PISA-scores van jongeren van 15 jaar in de EU (net als in de VS). Daarnaast ziet de Commissie dat de beschikbaarheid van mensen met passende vaardigheden op termijn investeringen belemmeren.

Het beeld ten opzichte van China en Japan is meer gemixt. Publieke R&D van de EU is iets hoger dan de drie andere landen (hoewel dit in China en Japan stijgt). Op menselijk kapitaal scoort Japan relatief goed, doet de EU het minder dan de VS maar beter dan China en is de trend stijgende. Ten aanzien van wetenschappelijke publicaties doet de EU het gemiddeld, maar is er sprake van een dalende trend; China loopt hierin voorop en heeft ook een sterk stijgende lijn. Het beeld ten aanzien van innovatie is gemengd, waarbij er meerdere indicatoren zijn met een dalende trend terwijl bij China een sterk stijgende trend zichtbaar is. De EU loopt vooral achter in patenten in de ICT-sector. Verder valt het op dat de VS ver voorloopt op de andere landen ten aanzien van *unicorns* en bedrijven in de top 100 t.a.v. R&D investeringen, waarbij de EU op de laatste categorie relatief goed presteert.

Ten aanzien van handelingsperspectieven, stelt de Commissie onder andere dat de EU haar R&D prestaties moet verbeteren ten aanzien van ICT en digitale technologieën. In meerdere lidstaten zijn verbeteringen mogelijk in het samenbrengen van het hoger onderwijs en bedrijfsleven. Verder dienen beleidskaders investeringsstimulansen ook een efficiënte allocatie van middelen aan sleutelsectoren voor productiviteitsgroei te garanderen. Ze stelt tevens dat de EU private financiering voor hoge-risico innovatieve bedrijven moet stimuleren, onder andere via de kapitaalmarkt.

Nederland herkent zich op hoofdlijnen in het beeld dat in de notitie geschetst wordt. De dalende PISA scores zijn een zorgelijke ontwikkeling, aangezien een goed opgeleide bevolking het fundament is van een concurrerende economie. Daarbij is het van belang dat de beroepsbevolking zich een leven lang blijft ontwikkelen en inzicht heeft in de eigen en benodigde vaardigheden ten behoeve van een toekomstbestendige en innovatieve arbeidsmarkt. Daarnaast onderschrijft het kabinet de noodzaak van investeringen in onderzoek en innovatie. Tevens acht het kabinet het van belang dat de Kapitaalmarktunie versterkt wordt, om zo private financiering aan te wenden voor innovatieve projecten en bedrijven. Indien opportuun zal Nederland op basis hiervan deelnemen aan de gedachtewisseling.

Kapitaalmarktunie – inventarisatie

Document: Op dit moment nog niet openbaar.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep in inclusieve samenstelling zal spreken over de stand van zaken van de kapitaalmarktunie. Naar verwachting zal daarbij stil worden gestaan bij de ontwikkelingen sinds de Eurogroep in maart jongstleden een verklaring aannam over de toekomst van de kapitaalmarktunie.¹ Sindsdien is hier in zowel de Eurozonetop van afgelopen maart als de buitengewone Europese Raad in april over gesproken. Ook riep de Europese Raad in april op tot ambitieuze voortgang van het werk en identificeerde daarbij enkele prioriteiten.² Tijdens de Europese Raad van juni staat de kapitaalmarktunie opnieuw op de agenda. Het krachtenveld is onveranderd.

Het kabinet vindt dat de kapitaalmarktunie verder verdiept en geïntegreerd moet worden, door het wegnemen van barrières tot het vrije verkeer van kapitaal in de EU.³ Een diepe, geïntegreerde en veerkrachtige Europese kapitaalmarkt is essentieel voor de benodigde investeringen in duurzaamheid, digitalisering, (economische) veiligheid en defensie. Ook bieden efficiënte en toegankelijke kapitaalmarkten burgers en investeerders meer goede opties voor vermogensopbouw. Bovendien draagt dit bij aan economische en financiële stabiliteit in de Europese Monetaire Unie. Er is al veel werk verzet in de afgelopen jaren, maar de doelstellingen van een daadwerkelijke kapitaalmarktunie zijn nog niet bereikt. Daarom is een ambitieus Commissie-werkprogramma en een nieuw actieplan nodig om grootste knelpunten de komende jaren voortvarend aan te pakken. In het bijzonder pleit Nederland voor nationale acties zoals ontwikkeling van pensioenstelsels om kapitaal te mobiliseren. Daarnaast kan Nederland inzetten op Europese acties om nationale regelgeving te verbeteren en standaardiseren ter bevordering van grensoverschrijdende financiering met name daar waar er obstakels zijn op het terrein van het ondernemingsrecht, faillissementsrecht of jaarverslaggeving. Tot slot kan Nederland ervoor pleiten om het toezicht op de kapitaalmarkten te verbeteren door versterking van de rol van ESMA, de Europese toezichthouder.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2024/03/11/statement-of-the-eurogroup-in-inclusive-format-on-the-future-of-capital-markets-union/>

² <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/04/18/european-council-conclusions-17-and-18-april-2024/>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/03/01/bijlage-2-dutch-vision-and-priorities-for-the-next-steps-in-strengthening-the-capital-markets-union>

Terugkoppeling van de internationale bijeenkomsten van de G20, IMF en Wereldbank

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Terugkoppeling van afgelopen vergaderingen

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie (de Raad) en de Commissie zullen aan de Eurogroep en Ecofinraad een terugkoppeling geven over de G20-bijeenkomst voor Ministers van Financiën en presidenten van centrale banken, en de IMF- en Wereldbank-jaarvergaderingen die plaatsvonden van 17 tot 19 april jl. in Washington D.C. Nederland kan de terugkoppeling aanhoren.

De vergaderingen stonden in het teken van de mondiale financieel-economische situatie, waaronder de gevolgen van de Russische oorlog in Oekraïne en de spanningen in het Midden-Oosten en de afweging tussen begrotingsdiscipline en de noodzaak om te investeren in lange termijnuitdagingen, zoals het verhogen van de productiviteitsgroei en het adreseren van klimaatverandering.

Op 19 april jl. kwam het International Monetary and Financial Committee (IMFC) bijeen. Het IMFC constateerde dat de wereldeconomie zich opmaakt voor een «zachte landing» na opeenvolgende schokken, maar dat deze vooruitzichten nog altijd gepaard gaan met substantiële risico's, zoals de economische impact van oorlogen en conflicten, inflatie, en structurele uitdagingen. Specifiek lichtte het IMFC structurele uitdagingen als klimaatverandering, hoge publieke schulden, toenemende ongelijkheid en geo-economische fragmentatie uit. Ook benadrukte het IMFC het belang van multilaterale samenwerking. Deze risico's onderstrepen volgens het IMFC dat het IMF landen zowel financieel als met beleidsadvies moet blijven ondersteunen. Ook verwelkomde het IMFC de herbenoeming van Kristalina Georgieva als Managing Director van het IMF.

De Kamer zal zoals gebruikelijk separaat over de IMF en WB voorjaarsvergadering worden geïnformeerd. Nederland zal de terugkoppeling aanhoren.

Rapportage over de bankenunie (19^e hoorzitting van de voorzitter van het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme en recente activiteiten van de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad)

Document: Op moment onbekend

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Op grond van een memorandum van overeenstemming tussen de Ecofinraad en de Europese Centrale Bank (ECB) neemt de voorzitter van het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme (SSM) twee keer per jaar deel aan de Eurogroep om van gedachten te wisselen. De voorzitter van het SSM zal naar verwachting toelichten hoe de Europese bankensector ervoor staat.

Daarnaast is tijdens de Eurogroep van november 2016 afgesproken dat ook de voorzitter van de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (*Single Resolution Board*, SRB) elk halfjaar een toelichting geeft over de werkzaamheden van de SRB, waaronder de resolutieplanning en de opbouw van het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds (*Single Resolution Fund*, SRF). Het jaar 2023 stond in het teken van afronding van de

resolutie-eisen en -verwachtingen voor banken en was een beslissend overgangsjaar, waarin het SRF gevuld is. De SRB heeft derhalve haar focus verplaatst van het ontwerpen van resolutieplannen, naar het testen van de uitvoerbaarheid. De SRB zal vermoedelijk rapporteren over de voortgang hiervan. Nederland zal de toelichtingen van SSM en SRB aanhoren.

Ecofinraad

Richtlijnvoorstel snellere en veiligere vermindering teveel ingehouden bronbelasting («FASTER»)

Agendaonderwerp Richtlijnvoorstel snellere en veiligere vermindering teveel ingehouden bronbelasting («FASTER»)

Document: Op dit moment nog niet beschikbaar. Het document wordt voorafgaand aan de vergadering op het *Delegates Portal* geplaatst onder de titel «Directive on faster and safer relief of excess withholding tax (FASTER)».

Aard bespreking: Besluitvorming: Politiek akkoord

Besluitvormingsprocedure: Unanimiteit

Toelichting:

De Ecofinraad zal spreken over het richtlijnvoorstel snellere en veiligere vermindering teveel ingehouden bronbelasting («FASTER») met als doel een politiek akkoord te bereiken. De rechtsbasis is art 115 VWEU. De besluitvorming ten aanzien van het voorstel is unanimiteit (met raadpleging van het Europees Parlement). Formele aanname door de Raad volgt in een later stadium.

Op 19 juni 2023 heeft de Europese Commissie FASTER voorgesteld. Het doel van FASTER is procedures voor het verminderen van overtollige bronbelasting te harmoniseren, te versnellen en bestendiger tegen misbruik te maken. Het gaat hierbij om bronbelasting die geheven wordt ten aanzien van dividenden op aandelen die publiekelijk worden verhandeld. Deze richtlijn maakt onderdeel uit van een breder pakket van maatregelen om de werking van de kapitaalmarktunie te verbeteren.

De Nederlandse inzet⁴ tijdens de onderhandelingen was een breder toepassingsbereik van de procedures, het bestendiger maken van de procedures tegen misbruik en de uitvoerbaarheid voor de Belastingdienst en financiële instellingen waarborgen.

Ten opzichte van het originele voorstel zijn aanpassingen gedaan om ervoor te zorgen dat contractuele beleggingsfondsen, waaronder Nederlandse fondsen voor gemene rekening, toegang krijgen tot de procedures wanneer deze, of hun beleggers, recht hebben op vermindering van bronbelasting. Dit is een belangrijke uitbreiding van het toepassingsbereik ter versterking van de kapitaalmarktunie.

De procedures worden optioneel voor lidstaten die zowel een kleinere aandelenbeurs hebben⁵ als een goedwerkend systeem om beleggers een vrijstelling aan de bron te geven voor deze overtollige bronbelasting. Dit betekent dat alle beleggers die normaliter onder de FASTER procedures zouden vallen, gebruik moeten kunnen maken van de vrijstelling aan de

⁴ <https://open.overheid.nl/documenten/e60d1de1-8bec-4774-89fb-65f1080b49bf/file>

⁵ Een beurs met een beperkte marktkapitalisatie. Dit betekent dat de cumulatieve waarde van de beursgenoteerde bedrijven aan deze beurs een zeer beperkte waarde hebben ten opzichte van de cumulatieve waarde van de bedrijven genoteerd aan alle aandelen beurzen in de EU.

bron in de desbetreffende lidstaat en dat hierbij niet meer informatie gevraagd mag worden aan de belegger dan onder de FASTER procedures.

Ten aanzien van het bestendig maken tegen misbruik zijn meerdere aanpassingen gedaan. Er zijn ruimere mogelijkheden gegeven aan lidstaten om de FASTER procedures te mogen weigeren. FASTER procedures mogen bijvoorbeeld geweigerd worden wanneer het aandeel vijf dagen voor de ex-dividenddatum verkregen is, dit was twee dagen. Verder moet er meer informatie over het dividend en de belegger door financiële instellingen aan de Belastingdienst worden gerapporteerd. Bovendien is nu verduidelijkt dat de FASTER procedures niet leiden tot een vermindering van de handhavingsmogelijkheden voor belastingdiensten.

Het Belgische voorzitterschap heeft ruimschoots aandacht besteed aan het vergroten van de uitvoerbaarheid voor belastingdiensten. De Nederlandse inbreng in de onderhandelingen is in samenspraak met de Belastingdienst opgesteld, zodat beleid en uitvoering integraal zijn gewogen. Er zijn een aantal termijnen verlengd, waardoor bijvoorbeeld het afgeven van een woonplaatsverklaring voor de Belastingdienst beter uitvoerbaar wordt. Bovendien is de implementatietermijn verschoven van 1 januari 2027 naar 1 januari 2030, waardoor de implementatie beter in de IV-portfolio gepast kan worden.

Financiële instellingen krijgen ook een langere termijn om te rapporteren en verzoeken in te dienen wat de uitvoerbaarheid ten goede komt. Hiernaast wordt er een centraal EU-portaal opgericht waardoor zij zich op één plek hoeven te registreren in plaats van in elke lidstaat afzonderlijk. De Europese Commissie beheert dit portaal maar lidstaten behouden de bevoegdheid om te beoordelen welke financiële instellingen zich aldaar kunnen registreren. Nederland steunt de oprichting van een EU-portaal, aangezien dit de administratieve lasten voor financiële instellingen vermindert.

Verder wordt het mogelijk dat financiële instellingen onderling afspraken maken over rapportage en het indienen van verzoeken. Een buitenlandse financiële instelling met beperkte aanwezigheid in een lidstaat kan met een lokale financiële instelling afspreken dat deze de rapportage en verzoeken namens de buitenlandse financiële instelling doet.

Nederland kan het voorliggende resultaat steunen, omdat er een goede balans is bereikt tussen het bestendig maken van misbruik door middel van additionele handhavingsmogelijkheden voor en rapportage aan belastingdiensten, een breder toepassingsbereik voor beleggingsfondsen en uitvoerbaarheid voor belastingdiensten. Nederland is daarom voornemens om met het voorliggende akkoord in te stemmen.

Btw-regels voor het digitale tijdperk

Document: Op dit moment nog niet beschikbaar. Het document wordt voorafgaand aan de vergadering op het Delegates Portal geplaatst onder de titel «EU VAT in the digital age package».

Aard bespreking: Besluitvorming: Aanname

Besluitvormingsprocedure: Unanimititeit

Toelichting:

De Raad zal besluiten over het Commissievoorstel «VAT in the digital age» (VIDA), teneinde het gehele pakket aan te nemen. De rechtsbasis is art 113 VWEU. De besluitvorming ten aanzien van het voorstel is unanimititeit (met raadpleging van het Europees Parlement). Formele aanname door de Raad volgt in een later stadium.

Op 8 december 2022 heeft de Commissie VIDA gepubliceerd. Het voorstel bestaat uit drie onderdelen: (1) Digitale rapportageverplichtingen en e-facturatie: voor grensoverschrijdende diensten en leveringen moet per 2028 een gestandaardiseerde e-factuur worden uitgewisseld en bepaalde data daaruit worden gerapporteerd. (2) Platformfictie voor kortlopende accommodatieverhuur- en personenvervoerdiensten aangeboden via platforms: betekent dat platforms voor de heffing van btw de fictieve leverancier worden van die diensten aangeboden via hun platforms. (3) de enkele btw-registratie: ziet op hantering van één btw-registratie in de gehele unie. Het Belgisch voorzitterschap heeft VIDA als prioriteit benoemd en streeft naar een akkoord op het gehele voorstel.

Het kabinet ondersteunt het initiatief van de Commissie om het btw-stelsel te moderniseren en in lijn te brengen met de ontwikkelingen die voortvloeien uit de digitaliserende economie, zonder dat dit leidt tot onnodige stijging van administratieve- en uitvoeringlasten voor het bedrijfsleven en de Belastingdienst. Ook erkent het kabinet het belang van de modernisering en harmonisering van in bepaalde opzichten verouderde (Europese en nationale) btw-regelgeving, mede om de administratieve lasten te verlichten, het btw-gat te verkleinen en fraude effectiever te kunnen bestrijden. De Nederlandse inzet tijdens de onderhandelingen is gericht op harmonisatie, voorkoming van onnodige administratieve lasten voor het bedrijfsleven en uitvoeringslasten voor de Belastingdienst, dataveiligheid en voldoende tijd voor implementatie⁶.

In de voorliggende compromisteksten zijn de implementatiedata voor alle drie de onderdelen van het voorstel op verzoek van Nederland en andere lidstaten naar achteren geschoven, zodat belastingplichtigen en de belastingdiensten voldoende tijd hebben voor implementatie.

Wat betreft het onderdeel (1) dat ziet op de digitale rapportageverplichtingen en e-facturatie hebben lidstaten die al over een binnenlands systeem voor rapportageverplichtingen en e-facturen beschikken een langere transitieperiode gekregen om hun systemen in lijn te brengen met het nieuwe Europese systeem voor digitale rapportageverplichtingen en e-facturen. Hoewel Nederland graag had gezien dat deze transitieperiode korter was kan Nederland de voorgestelde transitieperiode in het kader van het compromis accepteren. Vanaf juli 2030 zijn lidstaten dan immers wel verplicht om de Europese norm voor rapportage en e-facturatie te accepteren waar het intracommunautaire transacties betreft. Hoewel het pakket voor Nederland ambitieuzer had gekund wat betreft het verlagen van administratieve lasten, is het voor Nederland belangrijk dat er een compromis lijkt te zijn gevonden. Het alternatieve scenario waarin lidstaten geen overeenstemming vinden en de komende jaren elk een eigen systeem voor elektronische facturatie en digitale rapportage introduceren met afwijkende werkwijzen en voorwaarden zou de administratieve lasten voor ondernemers immers verder verhogen. Ten aanzien van dit onderdeel spreekt Nederland zich tot slot positief uit over de concrete wijzigingen aan het VIDA-pakket die het gevolg zijn van de Nederlandse inspanningen op het gebied van dataveiligheid. Door de toegang tot gevoelige data te beperken tot personen die het nodig hebben en het bijhouden van verzoeken om deze data, kan concreet worden gemonitord welke data wordt opgevraagd en door wie, wat de veiligheid van die data bevordert.

Ten aanzien van de platformfictie (2) heeft Nederland met het oog op harmonisatie onder andere ingezet op een platformfictie die in alle

⁶ Kamerstukken II 2022–2023, 22 112, nr. 3602. Beoordeling Richtlijn en verordening betreffende btw-regels voor het digitale tijdperk | Rapport | Rijksoverheid.nl

lidstaten onder dezelfde omstandigheden verplicht is. De thans voorliggende compromistekst biedt lidstaten de nodige flexibiliteit bij de toepassing van de platformfictie waar het gaat om de vraag of er sprake is van kortlopende accommodatieverhuur. Daarnaast krijgen lidstaten de mogelijkheid om kortlopende accommodatieverhuur en/of personenvervoer die via een platform worden verricht door belastingplichtigen die daarvoor gebruik maken van een speciale regeling voor kleine ondernemers, uit te sluiten van de platformfictie. Hoewel Nederland graag meer harmonisatie had gezien kan Nederland omwille van het compromis – ook in het licht van het bereiken van een akkoord op het hele pakket – instemmen met het huidige voorstel. Een belangrijk argument voor Nederland hierbij is dat het lidstaten nog steeds de mogelijkheid biedt om voor de genoemde sectoren een platformfictie te introduceren.

Op het gebied van de enkele btw registratie (3) is besloten om het subonderdeel dat ziet op de *Import-One-Stop-Shop* (IOSS) uit het VIDA-pakket te halen en verder te bespreken in de bredere onderhandelingen over het nieuwe Douanewetboek. Hoewel Nederland in beginsel positief is over een verplichte IOSS, werd duidelijk dat dit niet haalbaar is omdat de werking nog niet was uitgekristalliseerd. Dit subonderdeel wordt om die reden overgeheveld naar de onderhandelingen over het nieuwe Douanewetboek.

Nederland is voornemens om in te stemmen met de drie voorliggende teksten. In de basis steunen alle lidstaten de doelen van het voorstel, op een enkele lidstaat na. Een lidstaat is principieel tegen de platformfictie en pleit om het pakket op te splitsen, zodat de andere onderdelen van het VIDA-pakket niet opgehouden worden terwijl er verder wordt onderhandeld over de platformfictie. Deze lidstaat geeft aan dat de platformfictie te veel administratieve lasten met zich meebrengt.

Herstel- en Veerkrachtfaciliteit (HVF)

Document: https://commission.europa.eu/document/download/91a9fde0-ab75-4188-a7a1-c48dc3c6eb7d_en?filename=COM_2024_185_1_EN_ACT_part1_v3.pdf

Aard bespreking: Aanname uitvoeringsbesluit van de Raad

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid

Toelichting:

Tijdens de Ecofinraad zal worden stilgestaan bij de stand van zaken ten aanzien van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (HVF). Naar verwachting zal de Commissie een update geven over de implementatie. Nederland kan de update aanhoren.

Daarnaast zal tijdens de Ecofinraad een beperkte aanpassing van de uitvoeringsbesluiten ter goedkeuring van de herstel- en veerkrachtplannen (HVP) van Spanje en Italië ter besluitvorming voorliggen.

Spanje heeft op 19 maart 2024 een aanvraag bij de Commissie ingediend voor een aanpassing van het oorspronkelijke HVP dat middels een uitvoeringsbesluit van de Raad op 30 april 2021 is goedgekeurd. Spanje maakt gebruik van de mogelijkheid die de HVF-verordening biedt om het HVP aan te passen als een deel van een plan niet kan worden uitgevoerd op grond van objectieve omstandigheden. Deze omstandigheden hebben in het geval van Spanje betrekking op de constatering dat door Spaanse interne procedures niet onomstotelijk kan worden vastgesteld dat mijlpalen en doelen succesvol zijn ingevuld; het feit dat er een beter alternatief voorhanden bleek voor het behalen van een specifieke beleidsmaatregel; en een maatregel die niet meer haalbaar is door tegenvallende vraag als gevolg van recente ontwikkelingen op de

energiemarkt. De wijzigingen hebben betrekking op 16 maatregelen en bestaan onder andere uit het aanpassen van de indicatoren voor verificatie of de mijlpaal of doelstelling is voldaan. Het doel en de aard van de maatregelen worden hierbij niet aangepast.

Italië heeft op 4 maart een aanvraag bij de Commissie ingediend voor een aanpassing van het oorspronkelijke HVP dat middels een uitvoeringsbesluit van de Raad op 30 april 2021 is goedgekeurd. Het land maakt gebruik van de mogelijkheid die de HVF-verordening biedt om het HVP aan te passen als een deel van een plan niet kan worden uitgevoerd op grond van objectieve omstandigheden. Deze omstandigheden hebben in het geval van Italië betrekking op het feit dat er een beter alternatief voor voorhanden bleek voor het behalen van een specifieke beleidsmaatregel en op ontwikkelingen in de markt waardoor er onvoldoende vraag is om een mijlpaal te behalen. De wijzigingen hebben betrekking op 24 maatregelen en bestaan onder andere uit aanpassen van de maatregelen en bijbehorende mijlpalen en doelstellingen en het verwijderen van een investering. Italië stelt voor om die verwijderde investering te vervangen met een nieuwe maatregel en met het verhogen van het ambitieniveau van een bestaande maatregel. De nieuwe investering heeft betrekking op de financiering van onderzoek en het ontwikkelen van innovatieprojecten.

De Commissie oordeelt dat de redenen die Spanje en Italië aandragen een aanpassing van het plan rechtvaardigen en dat de herstelplannen ook na de aanpassing voldoet aan de eisen van de HVF-verordening. Het kabinet kan zich vinden in het oordeel van de Commissie. Nederland is daarom voornemens om in te stemmen met de voorstellen tot aanpassing van de uitvoeringsbesluiten van de Raad.

Economische en financiële impact van de Russische agressie-oorlog tegen Oekraïne

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling en besluitvorming over Oekraïneplan (hamerpunt)

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid (Oekraïneplan)

Toelichting:

De Ecofinraad zal van gedachten wisselen over de economische en financiële impact van de Russische agressie tegen Oekraïne en over Europese steunmaatregelen. Voor 2024 is USD 37,3 miljard nodig aan begrotingssteun en voor herstel en wederopbouw.⁷ De EU-Oekraïne-faciliteit van EUR 50 miljard voor de periode 2024–2027 en het IMF programma⁸ zijn belangrijke onderdelen van de internationale inzet om deze tekorten en noden (deels) te dekken en om Oekraïne in staat te stellen de strijd tegen Russische agressie voort te zetten. Kabinetsbeleid is dat Nederland haar «fair share» bijdraagt aan de internationale steuninzet – zowel bilateraal⁹ als via de EU en overige multilaterale kanalen – en moedigt andere landen aan om dit ook te doen. Nederland verwelkomt daarom het Amerikaanse steunpakket ter waarde van USD 61 miljard dat op 20 april jl. door het Huis van Afgevaardigden is goedgekeurd.

De Ecofinraad zal tevens stilstaan bij de voortgang van het voorstel van de Europese Commissie van 20 maart jl. over het afkomen van rente-

⁷ Ukraine – Third Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA3) February 2022 – December 2023 (worldbank.org)

⁸ Ukraine: Third Review of the Extended Arrangement Under the Extended Fund Facility (imf.org)

⁹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/overheidsfinancien/documenten/publicaties/2024/04/15/voorjaarsnota-2024>

inkomsten uit geïmmobiliseerde tegoeden van de Russische centrale bank, die worden aangehouden door centrale effectenbewaarinstituten. Dit als vervolg op de eerdere stap om de rente-inkomsten apart te zetten. Uw Kamer is hier door de Minister van Buitenlandse Zaken over geïnformeerd in het verslag van de Europese Raad en de Eurozonetop van 21 en 22 maart 2024.¹⁰ De verwachting is dat er op korte termijn een akkoord zal volgen op het voorstel.

In het kader van de EU-Oekraïne-faciliteit diende Oekraïne op 20 maart jl. de hervormings- en investeringsagenda in bij de Europese Commissie. Het Oekraïneplan is de basis voor de macro-financiële steun die wordt verleend onder de EU Oekraïne-faciliteit en bevat hervormingen en investeringen waaraan moet worden voldaan door Oekraïne voordat tot uitbetaling van nieuwe tranches overgegaan kan worden. Uw Kamer is hier eerder over geïnformeerd middels de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken van 7 mei 2024.¹¹ De Europese Commissie heeft een positief oordeel gevormd over het Oekraïneplan en heeft op 15 april een uitvoeringsbesluit van de Raad voorgesteld ter goedkeuring van die beoordeling¹². Het kabinet deelt de positieve beoordeling van de Commissie t.a.v. het Oekraïneplan en is voornemens om met het uitvoeringsbesluit van de Raad in te stemmen tijdens Coreper van 8 mei aanstaande en formeel (hamerpunt) tijdens de Ecofinraad op 14 mei. Daarna kunnen de reguliere betalingen uit de Oekraïne-faciliteit, zoals vastgelegd in de Oekraïne-verordening¹³, van start gaan. Oekraïne kan ieder kwartaal een betalingsverzoek indienen bij de Commissie waarna zij toetst of aan de vereisten uit het Plan is voldaan. Vervolgens wordt deze beoordeling aan de Raad voorgelegd via een uitvoeringsbesluit van de Raad.

Conclusies over uitdaging voor houdbaarheid begroting door vergrijzing

Document: Draft Council Conclusions on the Fiscal Sustainability Challenges Arising from Ageing

Aard bespreking: Aannee Raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure: Consensus

Toelichting:

De Raad zal spreken over de Raadsconclusies t.a.v. het zogenaamde Ageing Report over vergrijzing. Hierin staat de houdbaarheid van de overheidsfinanciën door vergrijzing centraal. De Raadsconclusies onderschrijven de economische en budgettaire projecties van het Ageing Report. De afhankelijkheidsratio zal toenemen en hoog blijven door de vergrijzing. Migratie en toenemende arbeidsparticipatie zullen onvoldoende compenseren voor de algemene daling van de beroepsbevolking. Hierdoor zal productiviteitsgroei naar verwachting op de lange termijn de enige drijver zijn van potentiële economische groei. De Raad benadrukt daarnaast een aantal beleidsrichtingen om de budgettaire en economische impact van vergrijzing te beperken: prudente overheidsfinanciën, het stimuleren van productiviteitsgroei en arbeidsparticipatie, hervormingen van het pensioenstelsel en de gezondheidszorg.

Nederland is positief over de aandacht voor de oplopende vergrijzingskosten en economische impact daarvan. Het kabinet hecht ook groot

¹⁰ <https://open.overheid.nl/documenten/083b7e35-77f5-4e51-baca-3fa97fc039e/file>

¹¹ Geannoteerde agenda voor de Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking van 7 mei 2024 | Rijksoverheid.nl

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52024PC0172>

¹³ Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility

belang aan hervormingen die productiviteitsgroei stimuleren en het pensioenstelsel en de gezondheidszorg op de lange termijn houdbaar houden. Nederland zal instemmen met de Raadsconclusies.

Vervolg op de bijeenkomst van de Ministers van Financiën en de presidenten van de centrale banken van de G20 en jaarvergaderingen van het IMF april 2024

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Terugkoppeling van afgelopen vergaderingen

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie (de Raad) en de Commissie zullen aan de Eurogroep en Ecofinraad een terugkoppeling geven over de G20-bijeenkomst voor Ministers van financiën en presidenten van centrale banken, en de IMF- en Wereldbank-jaarvergaderingen die plaatsvonden van 17 tot 19 april jl. in Washington D.C. Nederland kan de terugkoppeling aanhoren.

De vergaderingen stonden in het teken van de mondiale financieel-economische situatie, waaronder de gevolgen van de Russische oorlog in Oekraïne en de spanningen in het Midden-Oosten en de afweging tussen begrotingsdiscipline en de noodzaak om te investeren in lange termijnuitdagingen, zoals het verhogen van de productiviteitsgroei en het adresseren van klimaatverandering.

Op 19 april jl. kwam het International Monetary and Financial Committee (IMFC) bijeen. Het IMFC constateerde dat de wereldeconomie zich opmaakt voor een «zachte landing» na opeenvolgende schokken, maar dat deze vooruitzichten nog altijd gepaard gaan met substantiële risico's, zoals de economische impact van oorlogen en conflicten, inflatie, en structurele uitdagingen. Specifiek lichtte het IMFC structurele uitdagingen als klimaatverandering, hoge publieke schulden, toenemende ongelijkheid en geo-economische fragmentatie uit. Ook benadrukte het IMFC het belang van multilaterale samenwerking. Deze risico's onderstrepen volgens het IMFC dat het IMF landen zowel financieel als met beleidsadvies moet blijven ondersteunen. Ook verwelkomde het IMFC de herbenoeming van Kristalina Georgieva als Managing Director van het IMF.

De Kamer zal zoals gebruikelijk separaat over de IMF en WB voorjaarsvergadering worden geïnformeerd. Nederland zal de terugkoppeling aanhoren.

Financiële geletterdheid

Document: Op dit moment nog niet beschikbaar. Het document wordt voorafgaand aan de vergadering op het *Delegates Portal* geplaatst onder de titel «*Financial Literacy*».

Aard bespreking: Aannee Raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure: Consensus

Toelichting:

De Raad zal spreken over financiële geletterdheid, met verwijzing naar het plan van de Commissie van 24 september 2020 om de Europese kapitaalmarktunie verder te ontwikkelen. Daarin staat dat het belangrijk is om consumenten door middel van financiële educatie in staat te stellen om verstandige financiële beslissingen te nemen, waaronder het sparen voor pensioen en andere investeringsbeslissingen. Dat draagt niet alleen bij aan het welzijn van huishoudens, maar ook aan dat van de samenleving als geheel, bijvoorbeeld doordat beter ontwikkelde kapitaalmarkten

bijdragen aan de financieringsbehoeftes van de reële economie en meer financiële stabiliteit.

Het verder brengen van de acties voor verdieping van de Europese kapitaalmarktunie is een prioriteit van het Belgische voorzitterschap. Met de voorliggende Raadsconclusies worden lidstaten onder andere opgeroepen om hun nationale strategie ten aanzien van financiële geletterdheid blijvend te ontwikkelen, bewustwordingscampagnes te ontwikkelen en stakeholders te betrekken bij het betrekken van materialen. Daarnaast zouden lidstaten regelmatig het niveau van financiële geletterdheid moeten meten en moeten overwegen om financiële educatie te integreren in schoolcurricula. Van belang is om daarbij te kijken naar het perspectief van gendergelijkheid en rekening te houden met groepen die financieel kwetsbaarder zijn. Tot slot wordt de Commissie opgeroepen om acties op het vlak van financiële geletterdheid te ondersteunen, bijvoorbeeld door middel van het programma Erasmus+ dat onder andere de prioriteiten en activiteiten van de Europese onderwijsruimte ondersteunt.

Het kabinet onderschrijft het belang van financiële educatie en kan zich vinden in de voorliggende Raadsconclusies. Het platform Wijzer in geldzaken, een publiek-privaat samenwerkingsverband op initiatief van het Ministerie van Financiën, werkt op verschillende manieren aan het vergroten van het financiële bewustzijn en de financiële vaardigheden van mensen in Nederland en om jongeren financieel weerbaar te maken. Het onderzoekt o.a. de mate van financiële geletterdheid, stimuleert financiële educatie in de klas en was het afgelopen jaar afzender van bewustwordingscampagnes op het terrein van cryptovaluta en achteraf betalen. Daarnaast heeft een recente subsidieregeling van SZW voor scholen als doel het creëren, ontwikkelen en bevorderen van structurele aandacht voor financiële educatie binnen het onderwijs, ter voorkoming van armoede.

Binnen de Raad is er brede steun voor het bevorderen van financiële geletterdheid, zo was het onderdeel van de verklaring van de Eurogroep over de toekomst van de kapitaalmarktunie van 11 maart jl. Verbetering van financiële geletterdheid van burgers kan bijdragen aan de verdieping van de Europese kapitaalmarkten.

Coalition of Finance Ministers for Climate Action

Document: Op dit moment nog niet beschikbaar. Het document wordt voorafgaand aan de vergadering op het *Delegates Portal* geplaatst onder de titel «*Explanatory document–CFMCA*».

Aard bespreking: Informeren

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Minister van Financiën Van Weyenberg zal onder het agendapunt «*any other business*» een toelichting geven over de werkzaamheden van de Coalition of Finance Ministers for Climate Action (CFMCA) waar Nederland momenteel co-voorzitter van is. Het doel van Nederland is om de zichtbaarheid van de CFMCA te vergroten onder EU-lidstaten en lidstaten te activeren tot grotere betrokkenheid bij de CFMCA.

Nederland is sinds april 2023 co-voorzitter van de CFMCA samen met Indonesië. Het doel van de CFMCA is om een uitwisseling te stimuleren over beleidsinstrumenten die Ministeries van Financiën in kunnen zetten. De Nederlandse prioriteit is daarin (i) het afbouwen van fossiele subsidies, en (ii) het nemen van klimaatadaptatie-acties.

Momenteel zijn meer dan 90 landen lid van de CFMCA. In de EU zijn enkel Tsjechië, Bulgarije, Roemenië en Malta nog geen lid van de CFMCA. De Ecofinraad biedt een goed moment om deze EU-landen uit te nodigen ook toe te treden tot de CFMCA. In overleg met het inkomend Hongaarse voorzitterschap wordt gewerkt aan een uitgebreidere dialoog tijdens de Ecofinraad in oktober 2024.

Tijdens de Ecofinraad zal Minister van Weyenberg een korte toelichting geven tot het werk van de CFMCA gevold door een terugkoppeling van de 11^e ministeriële bijeenkomst die tijdens de recente IMF/WB Voorjaarsvergadering in april plaatsvond. Vervolgens zullen de Nederlandse prioriteiten, het bevorderen van klimaatadaptatie-actie en het afbouwen van fossiele subsidies via internationale samenwerking, onder de aandacht worden gebracht. Tot slot zal de Minister alle lidstaten uitnodigen zich aan te sluiten bij de CFMCA of actief deel te nemen, zowel op technisch (inhoudelijke werkgroepen) als politiek (ministeriële bijeenkomsten) niveau.